

SLOVENSKI

Poročevalec

Direktor: Moja Janžura — odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiska delavnica Slovenskega poročevalca — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 6, telefon 2-522 do 2-524 — Uprava: Ljubljana, Čopova ul. 40-41, telefon 2-573 in 2-621 — Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-956, za ljubljanske naročnike 20-463 za zunanje 21-832 — Poštni predal 23 — Tek. račun NB 601—T-163 — Mesečna naročnina 140 din

Začel se je IV. kongres

Ob velikem navdušenju delegatov in gostov je začel kongres maršal Tito — Najvidnejši organizatorji Ljudske fronte v delovnem predsedstvu — Kongres so pozdravili delegati iz Vel. Britanije, Burme, Francije in Norveške ter zastopniki naših delovnih kolektivov in pionirjev — Kongres nadaljuje z delom danes zjutraj —

V slavnostno okrašenih dvorani v poslojpu bivšega ministrstva za elektrogospodarstvo se je začel danes ob 16. uri IV. kongres Ljudske fronte Jugoslavije. 2200 delegatov in številni domači in tuji gosti so z velikanskim navdušenjem pozdravili maršala Tita, ki je otvoril kongres. Gostje in delegati so stali ter skoraj četrt ure vzklakali, ploskali in skandirali: »Heroy Tito! Mi smo Titovi — Tito je naš! Zaradi velikih ovacij je tov. Tito komaj prišel do besede, da je lahko pozdravil delegate in domače goste. Pozdravil je zastopnike laburistične stranke Anglije in socialistične partije Francije, socialdemokratske stranke Nemčije, socialistične stranke Švedske, delavske stranke Norveške, komunistične partije STO, zastopnike Demokratične fronte Slovencev v Italiji in na Koroskem. Ob vsakem pozdravu se je v dvorani vzdihnil sov val navdušenega ploskanja, največje ovacije pa so se razlegle, ko je maršal pozdravil zastopnike Komunistične partije Svobodnega tržaškega ozemlja. Zatem je imel tov. Tito otvoritveni govor.

Govor maršala Tita

Ljudska fronta je imela do danes v našem razvoju velikansko vlogo Spremenjena v enotno, trajno politično organizacijo, pa bo izpolnila še bolj uspešno svojo zgodovinsko vlogo pri uresničevanju socializma

»Tovariši in tovarišice! Ljudska fronta Jugoslavije je nastajala in se razvijala v najusodnejšem obdobju zgodovine naših narodov. Dogodki tistih pred vojnih, med vojnih in v povojnem obdobju so dokazali njeno veliko zgodovinsko vlogo in delež pri priporjenih uspehih v vsej naši stvarnosti. Usmerjena po pravilni liniji Komunistične partije Jugoslavije, je bila tišči organizirani činitelj, ki je že v začetku vojne omogočil združevanje vseh postenih rodoljubov v boju proti okupatorjem in kvizlingom. V celotnem procesu boja za osvoboditev države, je bila ne le rastoča sila oborožene borbe, pač pa tudi neprecenljiv činitelj za odstranjanje narodnostnih naprotij in preprečitev bratomorne borbe, činitelj za doseglo bratstva in enotnosti naših narodov. Nezisljane težave in trpljenje nad narodnoosvobodilno borbo je bilo mogoče premagati ter doseči končno zmago nad okupatorji in izdajalsko reakcijo, ki je že dve leti pred napadom na našo državo odkrito stopala v fašistični sistem, samo zaradi tega, ker se je Komunistična partija Jugoslavije naslanjala na takšno politično združenje vseh naprednih ljudi, kot je bila Ljudska fronta. Čeprav je bila Ljudska fronta v začetku ustanovljena z določeno omejeno nalogo — za borbo proti fašizaciji države, med okupacijo pa za borbo proti okupatorjem in domačim izdajalcem, se je vendar čedalje bolj in bolj spreminjala v vse-ljudsko napredno organizirano politično silo, katere naloga so se čedalje bolj kopile, tako v procesu osvobodilne in revolucionarne oborožene borbe, kakor tudi v procesu nadaljnega revolucionarnega razvoja v naši državi. V programu Ljudske fronte so se vključevale potemtakem vedno nove in nove naloge, zaradi česar je dobivala čedalje bolj trajni pomen, čedalje širšo množično podlago in postajala na ta način nujni politični organizem za pravilni razvoj socialistične države.

Toda pri sedanjih stopnjah graditve socializma se je pokazala potreba, da Ljudska fronta spremeni svojo organizacijsko obliko in dobi ustreznj naziv, ker je nastala potreba po novi vsebinj njenih nalog. Dobiti mora tako organizacijsko obliko, ki bo dovolj prožna, da bodo lahko v tej organizaciji zbrani vsi delovni ljudje naše države, ki na kakršen koli način delajo v korist graditve socializma, ki sodelujejo v konceptu našega družbenega razvoja. Na drugi strani mora ta organizacija dobiti čim bolj izrazito, socialistično ideološko vsebino. To je zlasti potrebno že sedaj zato, ker je naša družbena stvarnost dosegla danes visoko stopnjo razvoja. Decentralizacija in demokracizacija upravljanja v naši državi imperativno zahtevata tudi bolj razvito socialistično zavest državljanov naše države. V tej novi organizaciji, v So-

cijalistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije bodo imeli člani Zveze komunistov Jugoslavije kot pripadniki te organizacije veliko in odgovorno nalogo, nalogo idejnega vzgojitelja in nosilca resničnega socialističnega duha tudi med članstvom te milijonske socialistične organizacije.

Celoten naš razvoj v smeri čim širše in pristnejše demokracije zahteva, da se v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije goji in svobodno razvija borba mišljenj kot edino pravilni socialistični način za

V sodelovanju z naprednimi gibanji bodo zmagale napredne sile nad mračnimi

Sodim, da vzbujata današnji mednarodni položaj in perspektiva njegovega nadaljnega razvoja toliko zaskrbljenosti ne le za neposredni mir, pač pa tudi za nadaljnji progresivni razvoj sploh, da je neogibno sodelovanje vseh naprednih sil na svetu.

Najmračnejši reakcionarni krogi na Zahodu vztrajno pridigajo križarsko vojno proti vsemu, kar je napredno, in sicer samo v obliki borbe proti komunizmu. Ti krogi primerjajo vse, kar je napredno s prav tako reakcionarno silo na Vzhodu, kakor so sami. Dejstvo, da se je izrodila najnaprednejša marksistična teorija ter se spreminjala v orožje za doseglo najbolj nesramnih osvajaških smotrov, imenujejo ti reakcionarni zahodni krogi ekspanzijo komunizma, ne pa ekspanzijo velike imperialistične sile, ki ne priznava niti svobode niti neodvisnosti drugih narodov.

Poskus teh najbolj reakcionarnih krogov v Vatikanom na čelu, da bi razdelili svet na ideološke bloke, je popolnoma podoben sovjetskemu poskusu za delitev na ideološke bloke. Razlika je samo v tem, da se sovjetska koncepcija ideoloških blokov skriva za napredno ideologijo, v bistvu pa sta obe koncepciji enako reakcionarni in nevarni za mir in svoboden demokracičen razvoj narodov na svetu, za pravico vsakega naroda, da si sam ureja svoje življenje, kakor se mu zdi koristno in potrebno.

Zmaga takega potovanja bi pomenila znesljivo zmago mračne osvajačne sile na Vzhodu. Sovjetski voditelji prav želijo, da bi zmagala reakcija v posameznih državah, ker so prepričani, da se v takem primeru večina in širi njihov vpliv na vse tiste napredne sile, ki še niso spoznale pravega značaja sovjetskega državokrajništvinskega birokratskega sistema, bistva sovjetske mednarodne osvajačne politike in mračne perspektive sopsostva ZSSR na svetovni kot največje imperialistične sile z najbolj reakcionarnim potovanjem o odnosih med narodi.

Nastane vprašanje, če je sploh

depostji najreakcionarnjših krogov in njihovim poskusom, da bi razdelili svet na ideološke bloke in začeli križarsko vojno proti naprednim gibanjem pod plaščem borbe proti komunizmu. Prepričani smo, da bodo reakcionarni sile, ki pehajo svet v ideološko cepitev, pomeni hkrati prepričati tudi zmago mračnega sovjetskega imperilizma z njegovimi srednjeveškimi metodami v odnosih do človeka in narodov.

To je danes najvažnejša naloga, ki se imperativno postavlja naprednemu človeštvu.

Na tem mestu lahko izjavim, da se bo Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije, ki bo na tem kongresu dobila dokončno organizacijsko obliko, posvetila z vso svojo močjo tudi delu na mednarodnem področju, v sodelovanju z vsemi naprednimi gibanji, zlasti socialističnimi, da bodo zmagale napredne sile nad mračnimi, ki si vztrajno prizadevajo, da bi pahinile človeštvo v katastrofo, še hujsko kot jo je doživelo v zadnji vojni.

Prepričan sem, tovariši in tovarišice, da bo IV. kongres Ljudske fronte sprejel predlog o spremembi naziva in nalog Fronte in da bo ta, v določenem smislu nova organizacija vseh graditeljev socializma v naši državi, tudi v nadaljnjem obdobju častno izpolnila svoje zgodovinsko poslanstvo za duhovno in stvarno preobrazbo naše države.

Po končanem govoru tov. Tita so bili izvoljeni za člane delovnega predsedstva naslednji

delegati: Bakarič Vladimir, Beorus Anka, Josip Broz Tito, Colakovič Rodoljub, Džilas Milovan, Gažj Franjo, Gošnjak Ivan, Humo Avdo, Jovanović Blažo, Kardelj Edvard, Koliševski Lazar, Kosanović Sava, Leskošek Franc, Mehmed Hodža, Marinko Miha, Petrovič Ninko, Pljaje Moša, Pucar Djuro-Stari, Ranković Aleksander, Salaj Djuro, Simić Vladimir, Stambolić Petar, Veselinov Jovan, Vidmar Josip, Vukmanović Svetozar-Tempo.

Za sekretarje kongresa so bili izvoljeni: Brajkovski Filip, Radovanović Milivoj in Svetlina Mira.

Nato je predsedujoči Vladimir Simić v imenu delovnega predsedstva predlagal naslednji dnevni red:

1. Vloga in naloge Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije v boju za socializem — referent tov. Edvard Kardelj.
2. Poročilo o delu Ljudske fronte Jugoslavije — poročevalec Krsto Popivoda.
3. Poročilo nadzornega odbora — poročevalec Rista Antunović.
4. Resolucija kongresa o poročilih.
5. Načrt deklaracije o smotrih in nalogah Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.
6. Predlog statuta Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.
7. Izvolitev zveznega odbora in nadzornega odbora.
8. Vprašanja in predlogi.

Predlagani dnevni red so navzoči sprejeli z dolgotrajnim ploskanjem.

Pozdravi tujih delegatov

V kongresni dvorani se nahajajo kot delegati ali opazovalci tudi predstavniki večjega števila socialističnih in naprednih gibanj sveta. Sedišče v prvih vrstah na levi strani predsedniškega sedeža.

Iz Velike Britanije sta prišla dva gosta, člana izvršnega odbora laburistične stranke Sam Watson in George Brinham. Francoska socialistična stranka je poslala svojega predstavnika g. Georga Bruttella, namestnika generalnega sekretarja socialistične stranke Francije. Delo kongresa spremlja tudi delegat azijske države, s katero je Jugoslavija v zadnjem času navezala zelo močne stike, to je Bo Khin Maung Gale, član politbiroja socialistične partije Burmanske unije. Na kongresu so tudi predstavniki socialističnih strank iz Severne

Evrope, iz Skandinavije in iz Nemčije, in sicer član vodstva delavske stranke Norveške Andreas Anderson, predstavnik socialdemokratske delavske stranke Švedske Goesta Olfing, socialdemokratska stranka Nemčije pa je poslala na kongres kot svoja opazovalca urednika partijskih listov Gerharda Gleissberga in Arno Scholza.

Na kongresu sta tudi predstavnika Komunistične partije STO Eugenio Laurenti in Petronio Bartolo ter predstavniki Osvobodilne fronte STO Jože Dekleva, Stanislav Bole in Srečko Colja, kakor tudi predstavniki Demokratične fronte Slovencev v Italiji Nantun Vilijan in Bogomil Pavlin. Navzoči je tudi bivši predsednik socialdemokratske stranke Češkoslovaške Bohumil Laušman.

Velika odgovornost jugoslovanskih narodov

Od tujih delegatov je prvi pozdravil kongres Sam Watson. V začetku svojega govora se je lepo zahvalil za povabilo na kongres in dejal, da se v Veliki Britaniji zavedajo, da je kongres epohalnega pomena za zgodovino Jugoslavije. Dejaj je tudi, da se v Veliki Britaniji nadejajo, da bo kongres doprinesel k nadaljnji demokratizaciji v Ju-

Sprejem pri maršalu Titu Beograd, 22. februarja. Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes ob desetih uri dopoldne izrednega in pooblaščenega veleposlanika Vel. Britanije v Jugoslaviji sira Yva Malleta.

Pri sprejemu je bil navzoč načelnik protokola pooblaščen minister dr. Sloven Smodlaka.

lucij, ki jih sprejemajo kongresi, ali od resolucij, ki jih sprejemajo posamezne stranke, ampak da je to odvisno od volje naroda za delo, od volje, da proizvajajo, da povečajo svojo storilnost in s tem dvigne blagostanje dežele.

Na koncu svojega pozdrava je g. Watson dejal: »Kot zadnje besed o obisku maršala Tita Veliki Britaniji prihodni mesec. Hoteli bi prepričati ta kongres, da noben drug obiskovalec ne bi mogel biti tako dobro sprejet v Veliki Britaniji. (Ploskanje.) Niti enega obiskovalca ni, ki bi bil na obalah Velike Britanije lepše sprejet kot maršal Tito.« (Buren aplavz.)

Besede predstavnika azijskih socialistov

Nato je kongres pozdravil predstavnik burmanske socialistične stranke Bo Khin Maung Gale. V začetku svojega govora je sporočil bratske pozdrave in najboljše želje burmanske socialistične stranke, kakor tudi želje za uspešno delo kongresa, ki predstavlja »važno etapo za zgodovinski razvoj Jugoslavije«. Poudaril je, da je največja naloga socializma v današnjem času ravno ohraniti mir. »V ta kongres so vložili velika upanja. Kongres bi moral biti zora novih moči v borbi za mir. Upam, da bodo resolucije in odločitve, ki jih bo sprejel ta kongres, še več prispevale k odstranjenju obstoječe mednarodne napetosti. Ta kongres bo dal koristne rezultate, rezultate, ki bodo velikanskega pomena za ostvarjenje demokracičnega socializma.« Svoj govor je burmanski delegat končal s pozdravi predsedniku Titu, Jugoslaviji in socializmu.

Po besedah burmanskega delegata je v dvorano vstopil odred pionirjev, ki je v imenu

vseh pionirjev Jugoslavije pozdravil IV. kongres Ljudske fronte Jugoslavije in podaril cvetje tovarišu Titu ter ostalim delegatom.

Po pozdravu pionirjev je navzoče delegate pozdravil predstavnik francoskih socialistov George Bruttelle. V daljšem govoru je govoril o notranjem položaju v delavskem gibanju Francije, o težavah, ki jih imajo zaradi razvojenosti v delavskih vrstah in o naporih, ki naj bi delavske vrste strnili. V imenu francoskih socialistov je pozdravil navzoče in želel kongresu čim bolj uspešno delo.

Naši cilji so isti

Andreas Anderson, ki je kongres pozdravil v imenu norveške delavske stranke, je začel z besedami: »V prvi vrsti bi vam hotel povedati, kako globoko občuduje norveški narod Jugoslavijo zaradi herojske borbe proti Nemčiji, saj je to navdihovalo vse zatirane narode Evrope.« (Ploskanje.) Ko je govoril o obnovi dežel po vojni, je rekel: »Pri tem delu najdemo mnoge podobne težave, kakršne imate tudi vi v Jugoslaviji. Z največjim zanimanjem smo zasledovali zadnje dogodke v Jugoslaviji, in sicer v vašem gospodarskem, socialnem in političnem življenju. Naši cilji v tem velikem delu so enaki. Sredstva ali poti so lahko različne, toda mnenja ser, da sta oba naroda po težkih preizkušnjah zadnjih desetletij dosegla, da so sredstva in poti zelo važne stvari in če so le-te napačne, lahko pokvarijo tudi dobro idejo. Na Norveškem z velikim zanimanjem spremljamo dogodke, o katerih razpravljajo kongres, in upamo, prepričani smo, da bo dosegel kongres velike rezultate ne samo v zgodovini Jugoslavije, ampak tudi v zgodovini mednarodnega socialističnega gibanja.«

Nato je pozdravil kongres zastopnik delovnega kolektiva tovarne »Magnohrom« v Rankoviču Slobodan Djordjevič, za njim pa Ivan Pešik, zastopnik kolektiva tovarne »Djuro Džaković« iz Slavenskega Broda. Zasedanje je bilo ob 17.30 za danes zaključeno. Kongres se bo nadaljeval jutri ob osmih zjutraj.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred podpisom trojnega sporazuma v Ankari

Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović odpotoval v Atene — Izjava zastopnikov tiska — Spored bivanja v Atenah — V četrtke odpotujejo državniki v Ankaru, kjer bodo podpisali politični sporazum

Beograd, 22. febr. (Tanjug) — Danes ob 10.30 je odpotoval iz Beograda državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović na obisk v Grčijo. V spremstvu Koče Popovića so veleposlanik Josip Djerđja, pooblaščen minister in načelnik evropskega oddelka Salko Fejić, svetnik Branka Karadžole, svetnik dr. Ladišlav Serb in šef kabine državnega sekretarja svetnik Feliks Gorski.

Državnega sekretarja Koča Popovića so spremlili na postajo podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, član zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović-Tempo, državni podsekretarji sekretariata za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler, Bogdan Crnobrnja in Veljko Mićunović, državni svetnik v sekretariatu za zunanje zadeve Mitra Mitrović in drugi visoki funkcionarji državnega sekretariata.

Navzoči so bili tudi šefi diplomatskih predstavništev v Beogradu, turški veleposlanik g. Agah Aksel, egiptovski poslanik g. Hasan Zaki, iranski poslanik g. Hasan Pirnazar, avstrijski poslanik g. dr. Karl Braunian, finski poslanik g. Vile Niskanen in burmanski odpravnik poslov Tin Maun Gy ter osebe grškega in turškega veleposlanstva v Beogradu.

Grški veleposlanik g. Spiros Klapantides je odpotoval z istim vlakom v Atene.

Državni sekretar Koča Popović je pred odhodom izjavil: »Zelo me veseli, da grem na obisk v prijateljski državi Grčijo in Turčijo in ker mi je s tem dana možnost vrniti obisk ministroma za zunanje zadeve teh držav g. Stefanopolusu in g. Köprülüju. Prepričan sem, da bo moj obisk prispeval k nadaljnjemu zhlizanju in medsebojnemu razumevanju, ki je bistveno za nadaljnje delo pri graditvi kolektivne varnosti v tem delu sveta. Veseli me tudi, da bodo naši medsebojni obiski v zadnjih mesecih to pot kronali s formalnim zaključkom — podpisom našega trojnega sporazuma v Ankari. To bo bistveno obdobje na poti k smotru, ki smo si ga postavili v korist miru in varnosti naših držav.«

Državni sekretar Koča Popović je nato poudaril dve stvari — vprašanje postopka in vsebine trojnega sporazuma. Glede

Vojaški razgovori v Ankari končani

Carigrad, 22. februarja (Tanjug). Včeraj je prispela s posebnim letalom v Carigrad jugoslovanska vojaška delegacija, ki je imela v Ankari razgovore z zastopniki grškega in turškega generalnega

Jugoslovanska vojaška delegacija v Carigradu

štaba. Na carigradskem letališču so jo sprejeli višji oficirji carigradske garnizije, od jugoslovanske strani pa je bil navzoč jugoslovanski generalni konzul v Carigradu Vojo Sobajčić.

fi Kurtbeka, po prihodu v Carigrad pa poveljnika petnajstega armadnega zbora generala Tunaboyla, ki je kot vodja turške vojaške delegacije pred kratkim obiskal Jugoslavijo.

Vsi turški časopisi pišejo, da so potekali vojaški razgovori v Ankari v duhu popolnega medsebojnega razumevanja.

Visoka udeležba na volitvah v Avstriji

Dunaj, 22. febr. Danes so bile v Avstriji parlamentarne volitve. Vseh volivcev je 4.587.000, od tega nad 2.500.000 žensk. Volilna udeležba je bila zelo velika, zlasti ker je v 3 deželah udeležba obvezna. Ze do poldneva je volilo nad polovico volivcev, ponekod pa celo 80%. Udeležba je bila manjša samo na Koroskem, kjer razsaja močna epidemija gripe. Volitve so bile končane pozno popoldne. Do incidentov ni prišlo nikjer. Volilni

rezultati bodo znani jutri zjutraj. Volili so 165 poslancev. Dosedanja vladna koalicija je bila sestavljena iz 77 poslancev Ljudske stranke in 67 socialdemokratov. Menijo, da je pri današnjih volitvah ta koalicija zopet dobila večino, čeprav pričakujejo, da se bo razmerje obeh strank koalicije spremenilo v korist socialdemokratov.

Holandski zunanji minister v Rimu

Rim, 22. februarja (Tanjug). Včeraj popoldne je prispel v Rim nizozemski minister za zunanje zadeve Vilem Beyem. Pri prihodu je izjavil, da bo s predsednikom italijanske vlade De Gasperijem govoril o raznih vprašanjih, ki zanimajo obe državi.

Demokrati v ZDA zahtevajo večjo pomoč za Indokino

Washington, 22. febr. (UP). Demokrati senatorji so zahtevali danes za Indokino večjo pomoč v orožju. Mnogi v ZDA menijo, da je Indokina celo važnejša kot Koreja in da bi njen zlom pomenil padec vse jugovzhodne Azije. Kakor se je zvedelo iz dobro obveščenih krogov v kongresu, proučuje ameriška vlada način in pogoje, kako nuditi Franciji izdatno pomoč. Iz krogov, ki so blizu republikanski stranki, se je zvedelo, da bo predsednik Eisenhower priporočil večjo vojaško pomoč Franciji za čimprejšnjo zaključitev vojne v Indokini. Pomoč bi obsegala v glavnem orožje in bi prispelava za hitrejšo oborožitev Bao Dajevih čet, hkrati pa sprostita francoske sile za potrebe v Evropi.

Izvozne pogodbe podjetja »Slovenia-Impex«

S turškimi uvozniki so bile na posredovanje podjetja »Slovenia-Impex« sklenjene pogodbe o izvozu kovinskih izdelkov in papirja, ki jih izdelujejo podjetja v Sloveniji. Iz Slovenije bomo izvažali predvsem poljedelsko orodje, žeblice in papir.

Otvoritev nove telefonske centrale v Kočevju

Kočevje, 22. febr. Danes je bila v Kočevju slavnostno predana v javni telefonski promet nova 200 številčna telefonska centrala, ki je bila Kočevju že nujno potrebna. K temu uspehu so pripomogli ljudska oblast in gospodarska podjetja Kočevja, ki so materialno podprla prizadevanja vodstva direktorije PTT.

Okraj Kočevje je danes tudi dobil novo direktno telefonsko linijo Ljubljana-Kočevje. Tudi vsi občinski ljudski odbori so dobili telefonsko povezavo, kakor tudi direktno telefonsko linijo Kočevje—Novo mesto. Ta veliki razmah telefonskega omrežja v okraju Kočevje predstavlja začetek izvajanja celotnega načrta avtomatske telefonske povezave vse republike Slovenije.

Telefonsko centralo v Kočevju je otvoril direktor direktorije PTT Jože Gerbec s krajsim nagovorom. Svečanosti pa so prisostvovali zastopniki okrajnega in mestnega ljudskega odbora Kočevje, Zveze komunistov, JLA in veliko število prebivalstva Kočevja, ki si je tudi ogledalo novo telefonsko centralo in preurejene in prenovljene poštnice prostore.

Razstava belgijskega slikarstva v Beogradu

V Beogradu bodo v umetniškem paviljonu na Malem Kalemegdanu ta teden odprli slikarsko razstavo »Delo in folklor v belgijski umetnosti«. Umetniški svetovalec belgijskega ministrstva za prosveto G. Empl Langi je v soboto na tiskovni konferenci opisal glavne značilnosti belgijskega slikarstva 19. in 20. stoletja.

Belgijski slikarji, ki so zastopani na tej razstavi, predstavljajo razne smeri v belgijskem slikarstvu. Večina so obrtniki, delavci in kmetje. Značilno je za to slikarstvo, da je prežeto s socialno tematiko in se ukvarja z malim človekom.

G. Langi je izrazil upanje, da bo ta razstava samo uvod v širšo zamenjavo likovnih pridobitev jugoslovanskih in belgijskih umetnikov.

Za dobro delo mladine v Ravnah častno priznanje

Prejšnji teden je bila v Ravnah mladinska konferenca. Mladina ravske občine je pregledala in ocenila svoje dosedanje delovanje ter ugotovila poleg pomanjkljivosti tudi več uspehov, predvsem na kulturno-prosvetnem in vzgojnem polju. Vedno boljše je obiskana mladinska ljudska univerza na gimnaziji v Ravnah. Dramska sekcija Zelarne začenja z vajami Potrčevih »Lacko in Kreffli«. Na tej konferenci je mladina Zelarne sprejela za dosežene uspehe v tekmovalstvu na čast V. kongresa LJM, diploma CK LMS. Posebna priznanja in diplome od okrajnega komiteja LMS pa je sprejel tudi občinski komite LMS Ravne in nekaj najboljših mladincev. H. M.

REPUBLIŠKI SVET SINDIKATOV SLOVENIJE

o volitvah v delavske svete

Naj se sindikalne organizacije in sindikalni aktiv bori proti težnji, da se volijo na vodeča mesta v organe delavskega upravljanja vođeči sindikalni odborniki, s težnjo, da se zagotovijo »vpliv sindikata« v teh organizacijah. Tako praksa, ki je ena izmed birokratskih teženj, da nekaj ljudi rešuje probleme v imenu sindikalne organizacije, samo slabi delo sindikalne organizacije in delo organov delavskega upravljanja. Kajti del sindikalnih odbornikov, preobremenjen z delom v organih delavskega upravljanja ne more posvečati skrbi široki dejavnosti, ki je področje sindikalne or-

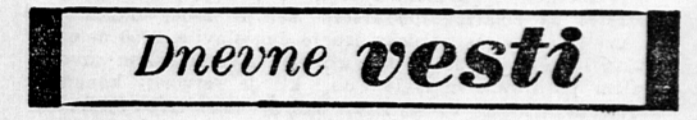
ganizacije. Nasprotno tak način bori broma organ delavskega upravljanja, ki je vezan v svojem delu na stališča, ki jih član delavskega upravljanja kot sindikalni odbornik — »zastopnik« postavlja predenj. Pozivamo vse sindikalni aktiv, da razvije široko razpravljanje med svojim članstvom. Naj svoja stališča, ne samo razlaga in brani, temveč naj bodo stališča sindikata rezultat mnenj in razpravljanja med članstvom. Na ta način bomo postavili močan jez birokratskim težnjam, ki bodo poskušale tudi ob volitvah priti do izraza. Tajništvo RS ZSS

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA

V torek, dne 24. februarja bo ob 20. uri v dvoran Doma sindikatov — Miklošičeva cesta, predaval dr. Franjo Dominiko — izredni profesor Univerze:

»ZANIMIVI NEBESNI POJAVI V LETU 1953.«

Udeleženci predavanja si bodo lahko ogledali refraktor z zvezdogled.

KOLEDAR

Ponedeljek, 23. februarja: Marta, Cudomil.
Torek, 24. februarja: Matija, Bogdan.
SPOMINSKI DNEVI
23. II. 1825. — Rojen v Göttingenu matematik in astronom — Karl Gauss, ki je izračunal pot planetov.
23. II. 1944. — Brigadi Toneta Tomšiča in Mirka Bračiča preneza po večdnevni hudih borbah nemške čete, ki so prodirale iz Crne in Topošice.

UMRLI

Za vedno se je poslovil od nas naš dragi in nepozabljeni mož, oče, stari oče, brat in srce OROSLAV SLAVNIK, krojaški mojster. V njegov poslednji dom ga bomo spemili v torek, 24. februarja ob 15.30 z Kristoforjevo mladiče voze na Zalah, Zaljuči: žena Jerca, sinova Nko in Jože, hčere: Mami por. Povšic, Vera, Mila, por. Zmajc, Nada, pod. Luštek, Tina, por. Pečar, zetje: Jože, Miroslav, Branko in Mirjo; snahn: Eva in Joža ter ostalo sorodstvo.
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš prebogi mož, oče in bist JOZE CUNDRIČ. Pogreb bo v torek ob 16 z Nikolajevske mrliške voze. — Zaljuči družin Cundrič in Mravljaj. Ljubljana, 22. februarja 1953.
Nazanljamo žalostno vest, da nam je umrla dobra in skrbna mama, stara mama, teja in svakinja IVANA BLUMLEIN, roj. KETTE, vdova strojevoje drž. železnice. — Pogreb drugo pokopališče bo v ponedeljek, 23. februarja 1953 ob 15.30 — Petrovo mrliške voze. — Zaljuči: hčerke: Milena, por. Bergant, Franja; zet: Franc, vnučkinja Bena, Martina, Milan in ostalo sorodstvo.
Po dolgi in težki bolezni v 83. letu starosti je umrl naš brat IVAN MOBIČ, kovač, narednik vodnik v p. Pogreb bo v torek, 24. februarja ob 16.30 z Zal — Jakobove mrliške voze. Ljubeli: bratje: Franc, Tone, Lojze in Peter. — Ljubljani, Iška Lokca, Koprivnica, 22. februarja 1953.
V noči na 22. februar nas je ob 2 uri zapustil naš skrbni mož in oče ANTON AVSEC, posestnik v Gornji vasi. Do pogreba, ki bo 23. februarja ob 15.30 na šmihelsko pokopališče, bodo meli drugega pokojnika na njegovem domu v Gornji vasi. Zaljuča družine Avsec in ostalo sorodstvo.

GLEDALIŠČE

DRAMA
Ponedeljek 23. februarja ob 20.: Gogol: Revizor. Abonma red S.
Torek, 24. februarja: Zaprt.
Sreda, 25. februarja ob 18.: Gogol: Revizor. Zaključena predstava za gnanjajo St. Vid.
OPERA
Ponedeljek 23. februarja: Zaprt.
Torek, 24. februarja ob 20.: Britten: Beraška opera, Premiera.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Ponedeljek, 23. febr. ob 20.: Roussin: Otroci prihajajo. Izven.
Torek, 24. febr. ob 20.: E. Kristan: Gospodar. Abonma red TOREK. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sreda, 25. febr. ob 20.: E. Kristan: Gospodar. Abonma TSS. Zaključena predstava.
Četrtek, 26. febr. ob 21.: N. Krasna: Draga Ruth. Abonma GT in TSS. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 27. febr. ob 20.: A. Roussin: Otroci prihajajo. Izven.
Sobota, 28. febr. ob 20.: N. Krasna: Draga Ruth. Izven.
Nedelja, 1. marca ob 15.: N. Krasna: Draga Ruth. Izven.
ob 20.: D. Gervas: Karolina Reška. Izven.

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Mestni dom
Sreda, 25. februarja ob 20.: Hašek-Rejman: Dobri vojak Šveik.
Četrtek, 26. februarja ob 20.: Hašek-Rejman: Dobri vojak Šveik. Zaključena predstava.
Prodaja vstopnic pri blagajni v Mestnem domu.

OBVESTILA

Društvo visokošolskih profesorjev in znanstvenih delavcev v Ljubljani sklicuje svoj redni letni občni zbor dne 24. februarja 1953 ob 9. uri dopoldne v fizikalni dvorani Univerze. Trg revolucije 11.
Svež in mladosten obraz, ti da uporaba »Teint Bel« kozmetične maske. Dobj se v drogerijah in parfumerijah.

RADIO

SPORED ZA PONEDELJEK
Petčija ob: 5.15, 6.30, 12.30, 15.00, 17.00 in 22.00. 5.30 do 7.30 Dobro jutro dragi poslušalci; 12.00 Opoldanski koncert; 12.45 Od melodije do melodije; 14.40 Nekaj narodnih napevov; 15.10 Reportaža s IV. kongresa LFFJ; 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo; 16.30 Solska ura s k. k. kavico (radšiška igrica); 6. Odgovor na prirodopisna vprašanja; 16.00 V svetu opernih arj; 17.10 Laska glasba; 17.45 58. letnica tečaja francoščine jezika; 18.00 Populuarne melodije; 18.30 Ježkovni pogovori; 18.40 Poje mariborski komorni zbor pod vodstvom Ferda Piroca; 19.00 Radjski dnevnik in objave; 19.20 Glasbena medija; 19.40 Igra Ljubljanski plesni sekste; 20.00 Okno v svet; 20.10 Simfonični koncert. Radija Ljubljana — vmes glasbena kronika Johann Christian Bach, Beethoven, Schuman in Prokofjev; 22.15 do 23.00 Ritmi in melodije.

RADIO MARIBOR

Ponedeljek 23. februarja: ob 12. do 16. prenos sprejeda Radija Ljubljana; ob 18. igra orkester, Radija Maribor pod vodstvom Filipa Bernarda; ob 18. poslušajte domačo poročila; ob 16.40 zabavna glasba, vmes objave in oglaš; od 17. do 23. prenos sprejeda Radija Ljubljana, vmes ob 18.40 do 19. poje mariborski komorni zbor pod vodstvom Ferda Piroca.

STARS — VZGOJITELJI

Izšla je prva brošura iz ciklusa predavanj »Vzgoja naših otrok«. — Brošuro lahko naročite na Centralni ljudski univerzi, Ljubljana, Resljeva cesta 9. — Cena brošure 40 din.

Instalacijsko podjetje »TOPLOVOD«, LJUBLJANA,

Črtomirova ulica 6, sprejme takoj večje število monterjev za centralno kurjavo. Za obrat Trato pa večje število samostojnih ključavničarjev z znanjem avtogenične ga in električnega varjenja.

Gospodarski sporazum med Cilom in Argentino

Santiago, 22. februarja (AFP). Predsednik Argentine Peron in predsednik Čila Ibanez ter ministri za zunanje zadeve obeh držav so v Santiagu podpisali pogodbo, po kateri bo v štirih mesecih sklenjena gospodarska unija med Argentino in Cilom. K tej uniji bodo lahko pristopile tudi druge države.
Pogodba določa, da bosta

vladi obeh držav prilagodili svoje gospodarske načrte povečani trgovinski zamenjavi ter pospešili proces industrializacije. V treh mesecih bo sklenjen sporazum o delni odpravi carin in vseh določb, ki ovirajo zamenjavo. V istem roku se bosta vladi sporazumeli o raznih plačilnih olajšavah, zlasti glede deviz in bančnih formalnosti.

Pred podpisom trojnega sporazuma

(Nadaljevanje s 1. strani)
Ko bo položil venci na grob Nezanega junaka, bo državni sekretar Koča Popovič v torek napravil vljudnostni obisk ministru za zunanje zadeve Stefanopolusu in predsedniku grške vlade Papagosu. Zvečer bo minister Stefanopolus priredil večerjo, po kateri bo slavnostni sprejem.

Državniki vseh treh držav se bodo v četrtek odpeljali z letalom v Ankaru, kjer bodo podpisali politični sporazum med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo.

V sredo bodo imeli državni sekretar Koča Popovič, minister Stefanopolus in pomočnik turškega ministra za zunanje zadeve Birgi razgovore, nakar bodo parafirali besedilo političnega sporazuma. Na čast gostom bo grška kraljica v sredo priredila slovesno kosilo na dvoru. Isti dan bo priredil jugoslovanski

veleposlanik v Atenah Radoš Jovanovič slovesno večerjo, nakar bo v prostorih jugoslovanske veleposlaništvu slavnostni sprejem.
Državniki vseh treh držav se bodo v četrtek odpeljali z letalom v Ankaru, kjer bodo podpisali politični sporazum med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo.

Na petrolejskih poljih v osrednji Burmi

Sodelovanje kominformovcev, Karcenev in Cangkajškovih čet

Tretji element, ki kaže, da kominformistična risba ne velja, bi bilo dejstvo, da se je v času, ko se je upor razvijal na burmanskem ozemlju, pojavila ena Cangkajškova divizija, katero so v Formoze vrgli čez džungle in hribe na burmansko ozemlje. S tega ozemlja je vdrila v današnji Kitajsko, toda ko so jo odbili nazaj v Burmo, že od tistega časa, to se pravi že dve leti, operira na burmanskem ozemlju.

razlikujejo od evropskih dežel tudi v tem, da kontrola dežele, ki jo ima v rokah centralna vlada, kakršnakoli naj bi se bila, ni tako močna kot v Evropi. V teh deželah ne poznajo velike stalne armade, v kateri služijo rok vsi mladeniči, tako da lahko šteje stotisoče oboroženih ljudi. Takšne armade tam nikoli ni bilo. Tam je vedno obstojal in še danes obstoja samo sistem majhnih najemnih vojska, ki štejejo največ nekaj desetstotisoč ljudi, razporejenih v nekaj garnizijah. Na ostalem ozemlju ni oboroženih predstav.

Upornikom in čangkajškovcem v gorskih krajih.

Petrolejski vrelci med pagodami
Spuščamo se na letališče v Cauku. Ze iz letala smo videli gozd petrolejskih stolpov, ki stoje sredi še precej hribovite pokrajine z zelo slikovitimi pagodami na vršičkih hribov. Na letališču nas sprejmejo predstavniki okrajnega odbora in nas sprejmejo na obalo reke Iravadi, čez katero moramo, ker so petrolejska polja na drugi strani.

Nedokončana rafinerija

Prišli smo na drugo stran reke. Tu nas čaka avtomobil generalnega direktorja petrolejske družbe, s katerim naju peljejo v poslopje za sprejemanje gostov. Tu najdeva tudi direktorja samega, Britanca. On in njegov namestnik, ki je Burmanec, organizirata naš obisk petrolejskih polj in rafinerij.

Mnogokaj je porušenega bodisi že iz časa prvega obdobja druge svetovne vojne, t. j. iz časov, ko so Japonci preganili Angleže, bodisi v toku operacij, s katerimi so se Angleži vrnili in preganili Japonce. Ena od manjših rafinerij je obnovljena, glavno največjo rafinerijo pa obnovljajo sedaj, in sicer ne s posebno velikim številom mehaniziranih sredstev. Delavci in delavke nosijo material v košarah na glavah, mnogi stolpi za črpanje petroleja ne delajo, ker še niso nadomestili pokvarjenih strojev. Kasneje smo v pogovoru s predstavniki sindikata zvedeli, da je ravno zato mnogo delavcev brezposelnih in da je glavna pritožba delavstva ta, da prepočasno obnovljajo petrolejska polja in rafinerije, čeprav so uporniki že iz teh predelov odšli. Pritožujejo se, da direktor uporablja še tista pičila sredstva, ki jih ima, za zidanje stanovanjskih hiš, ne pa za obnavljanje opreme.

Končano je zborovanje psihiatrov

Zagreb, 22. febr. Danes je bilo v Zagrebu končano prvo strokovno posvetovanje psihiatrov Jugoslavije, ki je trajalo tri dni in na katerem so bili prebrani važni referati iz teoretske in praktične psihologije. Na sestanku so po referatih in živih razpravah sprejeli več važnih zaključkov za nadaljnje delo. Z ustanovitvijo Združenja psihiatrov Jugoslavije bo omogočeno, da se bo po republiških sekcijah okrepilo in razširilo delo na področju teoretske in praktične psihologije v naši državi.

Tuji turisti v Zagrebu

Sinoči so prispeli v Zagreb s Simpon-ekspresom iz Zariadne Nemčije prvi letošnji tuji turisti. V skupini je 60 turistov, ki so si večeraj ogledali znamenitosti Zagreba in lepote njegove okolice, ponoč pa bodo odpotovali v Ljubljano.

Delavska univerza v Zagrebu

O Zagrebu bodo v začetku marca ustanovili delavsko univerzo. Težiče dela na tej univerzi bo gospodarsko-tehnično izobraževanje delavcev. Učni načrt na tej univerzi predvideva 12 učnih predmetov, ki jih bodo predavali v posebnih smiselnarijih. Delavska univerza v Zagrebu bo ustanovljena s sodelovanjem sindikatov in Združenja prosvetnih delavcev.

Državni podtarnik za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler piše o svojih vtisih iz Burme

Petič. Uprave v tistih pokrajinah, ki jih nadzirajo uporniki, niso važne za velesile. Tako je n. pr. na jugu dežele v pokrajini, ki meji na Siam in katero nadzirajo uporniki, rudnik wolframa, zelo dragocene kovine, ki je v angleških rokah. Upor, o katerem pripovedujejo kominformisti, da je antiimperialističen, in obenem obožujoče vladno antifasiistične narodne fronte, da ni nacionalizirala britanske petrolejske industrije, ne nacionalizira v imenu kake svoje začasne države britanskega rudarstva wolframa. Tako kot pušča centralna vlada petrolej pod britansko upravo, tako tudi ta uporniška oblast pušča rudnik wolframa pod britansko upravo in izvažja wolfram po nekih svojih kanalih na svetovna tržišča.

Vlada uspešno zatira upornike

Potemtakem ostane vprašanje, kdo je koga vodil v temu uporu, popolnoma odprto. Vsekakor je dejstvo, da proletariat ni vodil nikogar, temveč da je podpiral in še danes podpira zakonito vlado.
Poleg vsega navedenega pa je za razumevanje celotne zadeve bistveno sledeče: Azijska država, kakršna je Burma in tudi večina drugih azijskih držav, se

Cez reko nas prepelje majhen motorni čoln, ki ga je dala na razpolago armada.

Sedimo na krovu in oficirji nam postrežejo z burmanskimi cigarami, ki so velike kot koruzni storži. Tov. Dilas poskuša kaditi. Nek reporter, ki nas spremlja, ga prosi, naj se postavi na sonce, da ga bo fotografiral, kako kadži burmansko cigaro.

Na mizi je neka knjižica Vzajem je v roke, jo prelistava. Vam in vidim mnogo ilustracij in naslovov. Na moje vprašanje mi nek oficir odgovori, da je to mesečnik za armado. To me zanima in vprašam za posamezne članke. V knjižnici so opis o razvoju burmanske vojne morarice, nato neka povest iz časov borbe proti Japoncem in neka povest o junaškem mladeniču, ki je pomagal ranjenemu vojaku. — Toda — tudi fotografija krasne starinske pagode. Oficir mi pove, da je to fotografija pagode, ki stoji v Paganu, vsega 20 milj od Cauka, kjer smo mi O Paganu sem že zdavnaj slišal in gledal slike v raznih knjigah o umetnostni zgodovini, kjer se govori o njem kot o pravem azijskem čudu, o svetem mestu azijskega budizma v srednjem veku, kraju, kjer je najbolj za-

nikov civilne oblasti. Nimajo celo ničesar, kar bi bilo podobno evropskemu orožništvu.
V takšni deželi lahko maloštevilna oborožena tolpa prepreči promet potnikov na določenih cestah (cestno omrežje je že tako zelo redko), prepreči prihajanje in odhajanje civilnih upravnih funkcionarjev in službene pošte, s tem pa tudi onemogoči vsako kontrolo centralne vlade nad večkrat ogromnim področjem. Zato je lahko majhna število oboroženih upornikov preprečilo nadzorstvo centralne vlade nad velikim delom Burme in opisovalo ta položaj, kot da je vlada, ki razpolaga z velikimi oboroženimi silami, zaprt v nekaterih mestih in da izgublja bitko.
Medtem pa se vlada antifasiistične narodne fronte, ki dobro pozna položaj v svoji deželi, ni niti malo razburila, ko je dejanski nadziral samo nekaj mest, ker je vedela, da lahko z zelo malimi silami spremeni položaj. Tega se je takoj lotila in to ji je tudi uspelo, saj je dobila nadzorstvo nad osrednjo Burmo. V njenih rokah so spet najbolj plodne, najbolj bogate in najbolj razvite pokrajine in uspešno vodi »ojo armado tudi proti

(Po »Politika«)

Zapuščeni rudnik in njegovi pozabljeni rudarji

BENARES

SVETO MESTO

Malo naselje Sv. Ana, ki leži nad Tržičem, tik ob koroski meji pod Ljubeljem pozna vsak slovenski, pa tudi jugoslovanski planinec in smučar; znano pa je tudi številnim letoviščarjem iz naše ožje in širše domovine. Prirodno prekrasen je ta kotiček. Ko se vzpenjaš navkreber imaš venomer vtis, da se bo cesta zdaj zdaj končala in da naprej ne bo več poti.

12 ur na dan garanja v jami

V rudniku so kopali živo srebro. Lastnik rudnika je bila Ilirska rudokopna družba, delnice pa so bile večinoma v rokah Avstrijcev in ne vem, če je bil med rjimi solastnik tudi kak bogatejši Slovenec. Družba je postavila za ravnatelja rudnika nekoga Nemca Riegerja, ki je bil delavcem prava pijavka. Delavci so delali v dveh izmenah, in sicer od 6. zjutraj do 6. zvečer in od 6. zvečer do 6. zjutraj. Ti rudarji so bili tudi v tem malem rudniku zaposleni kakor v tistih časih skoraj povsod — en teden 12 ur podnevi, drugi teden pa vse noči. In temu je komaj 50 let...

vetje so prav živo pripovedovali Tržičanom, ki so jim zagotavljali, da je to pač avtomobil, to je voz, ki pelje brez vprege, in da se po mestih vidi že več takih vozov. Rudarji so to verjeli, pa tudi ne. Avto je dirjal mimo rudarskega naselja Lajbe in tudi tam so otroci in žene zagnali velikanski krik. Vse je ugibalo, kaj naj bi to bilo. Ko pa se je to čudno vozilo še isti dan in tudi v naslednjih dneh še večkrat pripeljalo po cesti, se je zvedelo, da je to avtomobil veleposestnika barona Borna, ki se je pripeljal naravnost iz Budimpešte v svojo šentantsko graščino na letovišče.

Leta 1902 so rudnik zaprli, večji del delavcev so odpustili s kratko odpovedjo, na delu pa so ostali le še nekateri in še ti za krajšo dobo. V rudarskih družinah se je pričelo skrbni polno življenje, polno uganjanja, kam naj gredo očetje za kruhom. Nekateri rudarji, ki so delali že dolgo v rudniku, in morda prej tudi kje drugje, so bili že člani Bratovskih skladnic; ti so pričeli prvi ugibati, kaj naj naredijo. Ali naj skušajo priti vsaj do majhne pokojnine, ali naj sprejmejo odpravnino skladnic, s čimer bi vsaj nekaj časa lahko živeli. Toda kaj potem? Če se pa kdo odloči za pokojnino, bo ta sicer majhna, ali če človek še živi precej let, bo na boljšem, če se odloči za to poslednje. Tako in drugače so ugibali.

Brez dela s trebuhom za kruhom po svetu

Med rudarji je bilo poleg Gorincev in Kranjcev, tudi precej Koroscev. Ti so vsi stremeli za tem, da bi prišli čimprej v svojo ožjo domovino na Korosko, kjer bi morda prišli do kruha v rudniku svinca, ki je bil v Slove-njaku Plajbergu onkraj Ljubelja in ki je takrat zaposleval precejšnje število delavcev. Zene pa so samo obiskovale druga drugo ter jokale in tarnale, kolikor je le bilo mogoče. Prav gotovo se za pripravljanje svojih skromnih jedi niso našle časa in so bile nesposobne, da bi kakršno koli začelo delo končale.

Med tem so rudarji hodili posamično in v skupinah k ravnatelju ter ga rotili, naj posreduje na merodajnem mestu, da se rovi ne zapro, saj se bo prej ali slej spet našla in rovi žila, ki jo bo vredno izkoriščati in ki bo dala delodajalcu koristi, delavcem pa kruh.

Toda prošnje rudarjev so bile zaman. Ravnatelj je stal kot kak vojskovodja, ki je pravkar dobil svojo bitko in se ni oziral na svoje zase in za svoje družine. Lahko je bilo ravnatelju, saj je vedel, da bo dobil lepo odpravnino, s čimer je imel za nekaj časa priskrajeno udobno življenje v Tržiču. Vedel pa je že tudi, da bo pozneje dobil dobro mesto v Borovljah na Koroskem, kjer

bodo v Bajdišah kopali rove za električno centralo in vodovod. Človek, ki je sit in preskrbljen, ne verjame lačnemu in nepreskrbljenemu.

Dan za drem so odhajali. Svoje, že nekoliko odrasle otroke so dali k znanecem, kmetom pri Sv. Ani, da bodo tam služili, dokler si oče ne najde kruha. Nekateri so jo mahnilj proti Ljubljani, kajti po potresu se je tam še vrsto let precej zidalo,

drugi so odšli v zasavske rudnike, tretji na Dolenjsko. Tako se je končalo skupno življenje okrog 60 rudarjev in njihovih družin, ljudi, ki so bili najskromnejša bitlja, kar si jih človek more zamisliti.

Se lahko najde v kakšni hiši okrog Tržiča sliko, ko so se rudarji dve leti pred likvidacijo rudnika skupaj slikali. Na njej vidiš trdo izklesane ljudi, ki stojijo v borbi za svoj vsakdarji kruh. To so pripadniki onega razreda ljudstva, ki so morali prodajati svojo delovno silo, da so lahko ohranili sebe in svoje otroke.

Slava Regentova

Les ne bo več trohnel

V beograjskem Gozdarskem inštitutu uspešno rešujejo nalogo, kako bi »balzamirali« les, da bi več ne trohnel

Gozdarski strobnjaki po svetu in pri nas opozarjajo čedalje z večjo skrbjo na neso-narazmerje med naraščajočo velikorabo lesa in sečno gozdov in na premajhno prirast. Gozdna površina se razmeroma naglo krči, lesne zaloge je čedalje manj, tako daje zdaj že mogoče dogledati prihodnost, če se bodo gozdovi tako skrčili, da bo treba resno razmišljati, kako bi les nadomestili z drugimi gradivom in drugimi surovinami. To pa se zdi še neresljivo vprašanje. Hvaležnja naloga je, kako bi preprečili trohnenje lesa — podaljšali njegovo »živiljsko« (uporabno) dobo kot gradivo ali opaža. Gre za to, da bi les konservirali ali balzamirali. Tako bi zelo učinkovito zmanjšali uporabo lesa in s tem sečno gozdov.

Vprašanje balzimiranja lesa se je lotili v beograjskem Gozdarskem inštitutu. Doslej po svetu niso še nikjer iznašli dovolj učinkovitega sredstva za zaščito impregniranje lesa. Najnavadnejši način zaščite je katariziranje, ki je tudi pri nas splošno v rabi, n. pr. za vino-gradniško kolje, brzojavne drove, pločevine itd. To pa je le najnujnejša zaščita lesa pred vlago. Doslej ni še nihče iznašel učinkovitega sredstva, da bi z njim varovali jamski les pred naglim trohnenjem ter gnitjem. Rudniki so med največjimi porabniki lesa. Potrošnja lesa v nekaterih rudnikih se je že nevarno približala tisti meji, ko bo vrednost lesa — če računamo njegovo uporabnost po kemični presnovi kot dragocene

surovine — dosegla ceno rude ali lignita. Zaradi naglega trohnenja opažev v rudnikih se večkrat tudi dogajajo hude nesreče. Vzdrževanje železniških prog je zelo drago tudi, ker les prehitro trohni; železniške pragove je treba izmenjati v 10-12 letih. Uporaba lesa za železniške pragove je tako velika, da smo tudi pri nas že nevarno iztrebili hrastje in bili prisiljeni začeti uporabljati že bukovino.

Iz poročil o delu beograjskega Gozdarskega inštituta posnemamo, da so naši strokovnjaki iznašli način balzimiranja lesa. Dosedanji poskusi mnogo obe-tajo. V senjskem premogovniku so pri jamskem lesu za poskus uporabili tekočino (ki je izum beograjskega Gozdarskega inštituta) za balzimiranje lesa. Po prvem letu dni je balzamirani leseni opornik ostal popolnoma zdrav, medtem ko je les enakega izvora medtem strohnel.

Vprašanje balzimiranja lesa pa še ni popolnoma rešeno. Tekočina ne prodre dovolj globoko v les, tako da bi ga popolnoma prepojila. Zatrjujejo, da bo les popolnoma učinkovito mogoče balzamirati, ko bo rešeno to vprašanje, kar menda ni najtežavnejše. Potemtakem smo pred velikim prelomom v uporabi lesa in varovanju gozdnih zakladov. Les bo za nekatere namene skorajda neuničljiv, tako da se bo potrošnja zelo zmanjšala. Zato pa se bodo tudi zelo zmanjšali proizvodni stroški v nekaterih strokah, n. pr. v rudarstvu.

Benares* je eno najstarejših mest na svetu, rojstni kraj budizma, najsvetejše mesto hindu-sov, kozmopolitsko hindusko mesto, kakor nam je rekel prijatelj, rektor benareške univerze.

Leži ob reki Ganges, »materji Ganges«, ki priteče po brezkrajni severno indijski planjavi in se pri Benaresu v štiri milje širokem loku obrne proti vzhodu. Njegove vode spodjedajo gole bregove, jih ob deževju na široko preplavljajo in nosijo najrodovitnejšo prst proti morju. V Benaresu spodjeda Ganges tudi znamenita stopnišča — Gate, na katerih se ob največjih praznikih koplje na tisoče romarjev. Templji tik ob vodni gladini so nevarno pogreznjeni, izpodjedeni so temelji zidov, na katerih so sezidane obrežne palače.

Benares je zgrajen na levi obali Gangesa. Desna obala je prazna in pusta. Po hinduskem verovanju je vsakdo, ki umre na levem bregu, osvobojen usode daljne selitve duše in gre naravnost v nirvano. Kdor bi dočakal smrt na desni obali, pa se bo ponovno rodil in začel novo trudopolno pot na živalski stopnji. Ko se spuščajo po reki, se pred teboj vrste sveta stopnišča — Gati, palače kraljev in maharadž, ki po svoji razkosnosti in zapuščeni spominjajo na Benetke, in templji, mali in veliki — ves Benares jih ima tisoč petsto.

Pogled na Benares z reke je gotovo med redkimi na svetu. Obalno lice mesta iznad široke temno zelene reke tvori skladno celoto: široka in visoka stopnišča, med njimi veličastne palače, sezidane na visokih temeljih, ki se spuščajo naravnost v reko, zlate in bele kupole templjev, v daljavi visoki minaret Aurangzebove mošeje. Rdeči cerenjak, plemeniti gradbeni material severne Indije, živopisne nošnje menihov in romarjev, zarka indijske svetlobe vse to daje sliko poseben barvni čar.

K reki moraš zgodaj zjutraj. Tedaj vidiš stotine romarjev pri obredih. Prihajajo posamično in v skupinah. S tongo se pripeljejo do vrha stopnišča, kjer jih v nadi na miloščno čakajo vrste najbednejših prosjakov. Spuščajo se po stopnicah k reki: cele družine, starci, stare žene, mladi pari in med njimi kak gol, s pepelom posut in z debelo vrvjo opasan jogi. Ob reki opravljajo obred. Zena drži v rokah krožnik, na katerem ima venec cvetja in hrano. Sklanja se nad reko in med molitvijo spušča cvetje v vodo. Mnogi darujejo denar in bronaste kipe. Nato se kljub hladnemu januar-skemu jutru potopje v vodo

*Imela sem najboljši namen, da s popotovanjem z našo misljo vse do kraja pošiljam dopise. Tempo potovanja pa je bil tak, da obljube nisem mogla izpolniti. Pot me je ponovno zanesla v Benares in izpolnjujem svoj dolg.

Kaj se zgodi v eni uri na svetu

Človek bi dejal: v eni uri se pač ne more mnogo zgoditi. Toda številke nam govori drugače. V eni uri se na svetu rodi 5400 otrok, umre pa 4600 ljudi. V 60 minutah pojedo ljudje na svetu 25 milijonov kilogramov krompirja, popijejo 20 milijonov litrov vina, v tem času se posnema 57 km filma, pošlje 115 tisoč brzojavk, natiska 2 milijona izvodov časopisov, opravi 198.000 razbojstev in ujame 177.000 lopovov. Velikanske številke bi dobili, če bi se našli, koliko kilometrov prevozijo v eni uri na svetu letala, avtomobili, a med vsemi je še pač najhitrejša zemlja, ki napravi v eni uri pot okrog sonca, dolgo 1776 km.

in zajemajo prgišče za prgiščem izrekajo starodavno molitev: »O Ganges, sveta mati Ganges, klanjam se tvojim nogam, ki jih enako časte dobra in slaba božanstva. O Ganges, ki po naši veri deliš vsem sedanjostjo srečo in končno odrešitev...«

Pod slavnatim sončnikom sedi duhovnik, sprejema darove in riše raznobarne znake na lica romarjev in romark, ki po kopeli sede na stopniščih, pri

PISMO IZ INDIJE

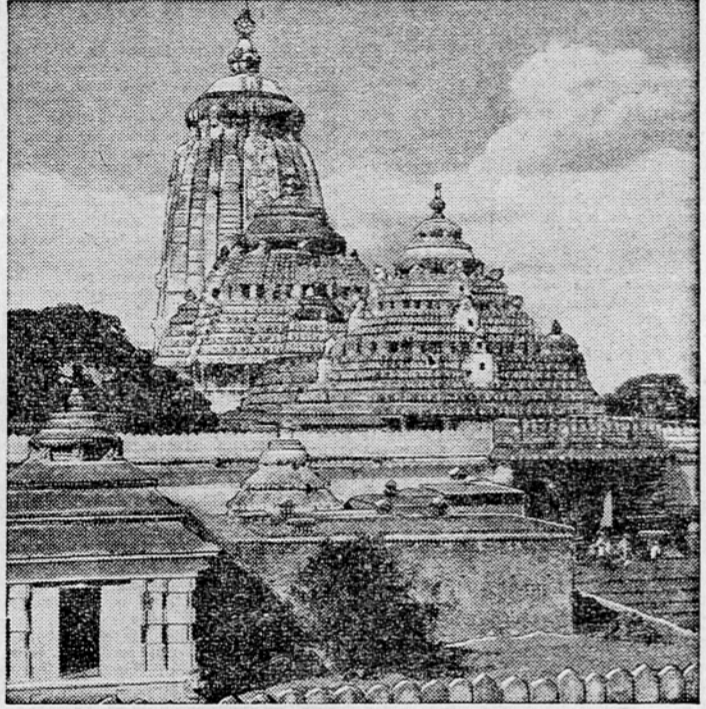
malih templjih na obrežju, na slavnatih ploščadah nad reko in molijo. Ob gatu Yalasaaji sežigajo mrliče. Prinašajo jih k reki na bambusovih nosilih, ženske zavite v belo in moške v rdečo tkano. Potopje jih v vodo in nalože na grmade. Pogrebcji, raztreseni po stopnišču, tiho čakajo, da truplo zgori.

Vsak pravoverni hindus skuša vsaj enkrat v življenju obiskati sveto mesto. Mnogi bogataši prihajajo sem umreti, ker jih odto pot vodi naravnost v nirvano. Nekoch so kralji in maharadže prihajali čakati smrt v svoje palače ob reki. Romar, ki zmore dalje bivanje, prehod

stanoval pri pandi. Ko sem izstopil iz vlaka, so me obsuli z mnogostevilni braminji. Izbral sem si enega, ki se mi je zdel najčistejši in boljši od ostalih. Izkazalo se je, da sem dobro izbral. V dvorišču je imel kravo in sobo mi je dal v prvem nadstropju. Nisem hotel zaužiti hrane, dokler se nisem na pravoverni način okopal v Gangesu. Panda je vse pripravil. V naprej sem mu povedal, da mu na noben način ne morem dati več kot rupijo in štiri ane v dar in naj se tega zaveda.

Panča se je strinjal. »Naj bo romar reven ali bogata, je rekkel, »postržemo ga enako. Višina darila odvisi od prostovolje in sredstev romarja.« Zdelo se mi je, da mi panda ni pripravil nič krajšega obreda. Čaščenje sem zavrlil ob dvanajstih in odpravil sem se v tempelj Kaši Šivanat. Prizadelo me je, kar sem tam zagledal. Leta 1891 sem v Bombayju poslušal predavanje »Romanje v Kaši« (Benares). Bil sem nekoliko pripravljen na razočaranje. Toda dejansko razočaranje je bilo hujsko od pričakovanja.

Približal sem se po ozki in spolzki ulici. Miru ni bilo nobenega. Roji muh in hrup trgov-

Indija — svetiče boga Krišne v Purj

peš šestindeset milj dolgo pot »Parč kosi«, ki teče ob robu svetega benareškega ozemlja. Romanje traja pet dni, potnik vsako noč prespi na drugi postaji in se vsak dan okopje na enem izmed svetih stopnišč. Drugi, ki si ne morejo privoščiti tako dolgega bivanja v svetem mestu, se v enem dnevu okopjejo ob petih svetih stopniščih in obiščejo tempelje bogov in boginj, katerih pomoč najbolj potrebujejo: zlati tempelj boga Sive s studencem modrosti, tempelj boginje Barakin Devi, ki zdravi revmatizem, tempelj Sitale, boginje črnih koz, vodnjak, ki zdravi vročino.

Milijon romarjev letno obišče Benares. Gnetejo se po zavilih spolzkih stopnicah, mimo trgovcev, ki prodajajo cvetje, svete figure in igračke, umikajo se svetim kravam, ki se sprehajajo po ozkih uličicah in templjih, postajajo pred saduji, hinduskimi meniji, ki razlagajo sveta pisma.

Pretreseni si, ko gledaš okrog sebe svet, ki je še do take mere obvladan z religijo. Prav zato, ker so nam njene oblike tuje in brez zveze z našo tradicijo, se bolj občutimo srednjeveštvo, zvezano z religijo sploh. V tej zvezi je izredno zanimiva reakcija Gandhija na Benares:

»Prešel bom na svoje izkušnje v Benaresu. Pripeljal sem se zjutraj. Odločil sem se, da bom

cev in romarjev so bili nevdržni. Kraj, kjer je človek pričakoval ozračje premišljevanja in spajanja duš, se je odklopal po odsotnosti vsega tega... Vodstvo templja bi moralo biti odgovorno, da ustvarja in vzdržuje v moralnem in fizičnem oziru čisto, sveže in vedro ozračje. Mesto tega sem našel bazar, kjer so prebrili trgovci prodajali slaščice in igračke poslednje mode...«

Stirinjast milij od Benaresa so razvaline starega Sarnata. Legenda pripoveduje, da je bil tu nekoch park srb, kjer so živeli puščavniki in menihi. Sem je leta 520 pred našo dobo prišel Buda oznanjat svojo vero. Od tu so se njegovi učenci razkropili na vse strani, v Tibet, Kina, Burmo in Ceylon. Sarnat je postal eno izmed središč budizma. Cesar Ašoka je tu gradil stube, gomile, pod katerimi so bile shranjene Budine relikvije in samostane. Ob stupi je stal znameniti steber, čigar glava — štirje, s hrbtom drug k drugemu obrnjeni levi — je danes simbol Indije.

Tu so še ostanki budističnega templja, v katerem je v 6. stoletju naše dobe kitajski romar Huan Tsiang preživel nekaj tednov. V njegovih spominih beremo, da je v Benaresu tedaj hinduizem še skoraj iztisnil budizem: »Večina prebivalcev časti boga Sivo.« Nekateri si strižijo lase, drugi jih zavijajo v čop na vrhu glave. Nekateri se sprehajajo goli, drugi se tarejo s pepelom ali pa se predajajo strašnim mučenjem, da bi se izognili daljni selitvi duše.

Potomce teh častilcev Sive še danes srečujes po Benaresu. Manj številni so, a prav nič izpremenjeni. Budizem, ki ga opravljeno imenujemo vzhodno protestanstvo, se je zopet umaknil hinduizmu, iz katerega je izšel. Danes živi le kot ena izmed številnih legend hinduizma, kot religija pa se je ohranil le zunaj indijskih meja.

Zakaj je propadel v Indiji? To je vprašanje, ki živo zanima zgodovinarje. Profesor politične ekonomije na benareški univerzi mi je razlagal svojo tezo: Budizem je nastal kot protest zoper hinduizem, zoper sistem kast. Vendar se ni spustil v boj z obstoječim družbenim redom. Propovedoval je izdvajanje človeka iz družbe in izpopolnjevanje osebnosti. Družbeni red pa je ostal neizpremenjen in se na kraju pokazal močnejši od naporov posameznikov, da iz sebe preobrazijo svet.

Tako so v Indiji od budizma ostale samo legende in umetniški spomeniki, slikarstvo Ajante, templji, prelepi kipi Bude, izmed katerih je oni v sarnatskem muzeju, gotovo med najlepšimi.

Marija Vilfan

Kako moramo voziti in paziti na avtomobil

nam pove druga izpolnjena izdaja knjige prof. ing. A. Strune: »Avtomobil«

Ze več ko leto dni je tega, kar je izdal glavni odbor Ljudske tehnike popravljeno in razširjeno izdajo priročnika »Avtomobil« izpod peresa prof. ing. A. Strune. Ta 580 strani obsegajoča knjiga je namenjena s svojjo bogato vsebino še večji popularizaciji, razumevanju in še

Moderni avtomobil

solidnejšemu znanju ter upravljanju z motornimi vozili. Naša strokovna literatura se na tem polju tehnične zvrsti ne more ponašati s kako preobilico ali celo izviritnostjo; bolj opazno je veliko pomanjkanje strokovno dobro obdelane in napisane literature.

V tem pogledu je prof. ing. Struna svojo drugo izdajo izpopolnil z zavestjo, da edino knjiga, ki obravnava tako obširno področje tehnike od začetka razvoja do najnovejših pridobitev lahko nudi vse pogoje za izobrazbo mlajših kadrov, starejšim bolj izkušenim pa dá še popolnejše znanje.

Avtor je že pred več kot 10 leti napisal slinčno delo ter je nato svoje teoretično in praktično znanje zbral, razširil in sestavil po osvoboditvi (1949) novo in še precej večje delo (406 strani z nad 400 slikami). Zaradi velikega pomanjkanja dobre tehnične literature te

vrste in ker je bilo delo natisnjeno v premajhni nakladi (7000 izvodov), je knjiga hitro pošla. Ljudska tehnika je pri svojem širokem delovanju z ljudskimi množicami, posebno še pri motorizaciji naše dežele, opazila to pomanjkljivost ter je dala pobudo za ponatis. Avtor pa se ni odločil samo za nekatere popravke in dopolnitve v besedilu in slikovni opremi, ampak je knjigo o avtomobilu razdelil na več poglavij, (22) in uvedel tudi novejši pridobitve v avtomobilski stroki.

Po izčrpnem zgodovinskem opisu razvoja avtomobilizma, je podan opis vozila na sploh in v podrobnejšem od motorja do karoserije. Zgledno so obravnavana poglavja o delovanju motorjev, njihovem mazanju, hlajenju, dalje o električni napravi, o učinku motorja, o menjalnikih in o zavorah. Besedilo je opremljeno z mnogimi risbami. Posebno barvasta priloga z vsemi mednarodnimi prometnimi znaki pa je žal nepopolna, ker so bili nekateri pred kratkim delno spremenjeni, kar pa morajo vozači tako posnemati iz rednega tiska. Posebno pozornost je avtor posvetil vprašanju, ki visi nad avtomobilom in njegovim voznikom od prvega dneva čim se pojavi na cesti, to je kako je treba voziti in upravljaljati vozilo, o hrambi in varčevanju z njegovimi sestavnimi deli nasploh.

Z novo predelano izdajo je pisec dvignil raven knjige nad vrednost poljudnega strokovnega čtiva in jo močno približal tudi srednjetechničnemu kadru. Zeleti bi bilo, da avtor še nadaljuje svoje prizadevanje in to svojo težnjo, da nudi čim več tudi srednjetechničnemu kadru, z nadaljnimi spopolnitvami glede

sestavnih delov motorja, materiala, preizkušanja motorja itd. Obseg in predmet knjige sta nalozila avtorju glede jezika in strokovnega besedila veliko breme, ki ga je prav zadovoljivo obvladal, vendar pa moramo to oceno prepustiti jezikovnemu strokovnjaku, ki bo iz te bogate zakladnice strokovnega besedila lahko marsikaj dokončno uvedel v naše strokovno izrazoslovje.

Prof. ing. Dobromil Uran.

Poziv vsem: kliče YU 3 AJK

Zveze naših radioamaterjev s svetom

Ker prav gotovo marsikoga zanima delo in življenje radioamaterjev, bom v kratkem prikažal, kaj amaterji delajo. Vsak oddajni amater ima svoj znak, ki je sestavljen iz ene ali dveh črk, ki pomenita državo: YU pomeni Jugoslavijo, DL Nemčijo, W ali K pa ZDA itd. Za tema dvema črkama pride številka, ki označuje pokrajino ali republiko in nazadnje še dve ali tri črke, ki so pri vsakem amaterju druge. Tako nastanejo prefiks, kot n. pr.: YU 3 AJK, DL 3 DD, W 1 AW itd. Razen oddajnih amaterjev so pa tudi sprejemni, ki so razporejeni po številkah n. pr.: YU 3 RS 70, YU 3 RS 65.

Ce hoče stopiti nek oddajni amater v zvezo z drugim, bo klical CQ, CQ, CQ, DE YU 3 AJK, YU 3 AJK, kar se da prevesti: Poziv vsem, kliče YU 3 AJK, če ima dotični amater znak YU 3 AJK. Ce ga sliši pri tem kakšen drug amater, ga bo poklical, nakar bosta začela s pogovorom, ki običajno poteka s pomočjo amaterskih kratice. Po končani zvezi pošljeta drug drugemu oddajne QSL karte, t. j. potrdila o opravljeni zvezi. Ce ju

ima radioklub Ljubljana I. v Kernikovi ulici 7 trenutno kar štiri tečaje, dva začetna A-tečaja, nadaljevalni B-tečaj in telegrafski tečaj za bodoče sprejemne in oddajne radioamaterje. Razen tega deluje v februarju nov A-tečaj in višji radioamaterski C-tečaj, na katerih se tečajniki učijo vsega, kar je treba vedeti o radiu in elektrotehniki.

Mladji radioamaterji pri delu

Vrag z žarečimi očmi v rudarskem naselju

Ta kot je bil v tistih časih tako pozabljen in zapuščeni, da se je res le malo vedelo zanj. Moram povedati zgodbi o prvem avtomobilu, ki je prišel leta 1901 k Sv. Ani in ki je vso vas do skrajnosti razburil. Bila je nedelja in večina rudarjev se je z otroki odpravila k maši v Tržič. Šli pa so tudi z namenom, da kupijo to ali ono potrebno stvar, kajti rudniški konzum je bil prav slabozaložen. Na poti, zgodaj zjutraj, ko se še ni zdanilo, pa je opazil nekdo dvoje žarečih oči in je bil prepričan, da se po cesti približuje sam vrag, ker le oči vraga se morejo tako svetiti. Na priporočilo strica Janeza so skoraj vsi poklekli in se začeli križati, da bi odgnali vraga. Ko jim je prišel bliže, so opazili, da je to voz, ki sam pelje. Svoje doži-

DRŽAVNO PRVENSTVO V SMUČANJU

Revlja najboljših skakalcev

Bohinj, 22. febr. Državno prvenstvo v smučarskih tehnikah in skokih je šele z danesnjim dnevom tudi na znanj došlo slovenskega vitezja, najzvišje konkurenco se je na 30-metrski skakalnici v Bohinju v navzočnosti številnih smučarjev in izletnikov...

(Ljubelj) 188,1 (36, 42); 6. Stane Škrjanc (Zel.) 172,0 (32,5, 36,5). V slovenskem prvenstvu je vrstni red in petega mesta prav takšen od tja plasirani so tekmovali hkrati tudi za državno prvenstvo...

NAMIZNOTENISKI TURNIR V KRANJU

Mladi Hlebš še vedno najboljši

Kranj, 22. februarja. Danes je bil v dvoran Iskre v Kranju končan dvodnevni namiznoteniški turnir najboljših tekmovalcev te panoge v Sloveniji...

Rebolj (Projektor), ki je kakor tretjeplasirani Podobnik (Slavija) in Petrovič (Projektor), iz sedmih dvobojev odnesel pet zmag. Zaradi enakega števila točk je njihov vrstni red določil boljši količnik med določilnimi izložitvenimi p. z. Bodiš, ki je napovedano tekmovalje desetorice sprejelo v turnir osmih igralcev...

85 SKAKALCEV JE NASTOPILO

Na doskoku se je izenaden nastopil smučar za državo zastavo in zdrave v nižino, s čimer je bila opravičena urovnjena ločenost. Nato se je začelo tekmovalje.

TEHNIČNI REZULTATI

1. Stane Stanonik (Ljubelj) 192,6 (37,5, 40,5); 13. Janek Saksida (Krim) 189,2 (38, 41,9); 14. Jože Javornik (Lj.) 187,5 (37,5, 39,5); 15. Roman Paskulin (Krim) 184,7 (37,5, 37).

NAKREDEK JE VELIK KVALIFIKACIJSKI TAKO

Zanimivo je primerjati rezultate prvega državnega prvenstva v smučarskih skokih pred 32 leti, ki je bilo prav tako v Bohinju. Takrat je nastopilo pet tekmovalcev, in sicer iz Ljubljane in iz Zagreba...

PRVAKI V ALPSKIH DISCIPLINAH

Tržič, 22. febr. Danes je bilo zaključeno smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah s tekmovaljem v smuku. V tej disciplini je Tina Mulej, ki v prvih dveh nastopih ni izpolnil pričakovanih mnogih obudovalcev...

DRŽAVNO PRVENSTVO V VELESALOMU

Stefe v velesalomu in slalomu, Mulej v smuku in Urbarjeva v obeh slalomih

Med 12 mladinci, ki so tekmovali za državno prvenstvo, med njimi razen slovenskega tudi dva predstavnika Hrvaške iz Delnice, ki pa se razumljivo še nista mogla uveljaviti na najboljših mestih...

TEHNIČNI REZULTATI

1. Janek Goršek (Ilirija) 200,1 (58, 42,5); 2. Ljiljana Plavčič (Udarniki) 195,5 (57, 38); 3. Vinko Bošnjak (Zel.) 190,0 (57, 42); 4. Vlado Bazar (E.) 190,6 (57, 41); 5. Jože Kavaz (Lj.) 188,1 (56, 42); 6. Stane Škrjanc (Zel.) 172,0 (32,5, 36,5).

PRVAKI V ALPSKIH DISCIPLINAH

Tržič, 22. febr. Danes je bilo zaključeno smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah s tekmovaljem v smuku. V tej disciplini je Tina Mulej, ki v prvih dveh nastopih ni izpolnil pričakovanih mnogih obudovalcev...

PRVAKI V ALPSKIH DISCIPLINAH

Tržič, 22. febr. Danes je bilo zaključeno smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah s tekmovaljem v smuku. V tej disciplini je Tina Mulej, ki v prvih dveh nastopih ni izpolnil pričakovanih mnogih obudovalcev...

HARANGOZO IN DOLINAR V 3. KOLU

V Rotterdamu se je v soboto popoldne začelo IV. mednarodno prvenstvo Holandije v namiznem tenisu. Poleg Dolinarja in Vilma Harangoza sodelujejo na turnirju še najboljši predstavniki Angije, Francije, Belgije in Vietnamca...

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V SABLJANJU

Celje, 22. febr. V soboto popoldne in danes dopoldne je bilo v Celju v mali dvorani OF tekmovalje za republiško prvenstvo v sabljanju. Na tekmovalju je nastopilo 40 tekmovalcev, in sicer članov Krima in ASK iz Ljubljane, Branika iz Maribora in Ključarje iz Ptuj...

Slaba kvaliteta

Celje, 22. febr. V soboto popoldne in danes dopoldne je bilo v Celju v mali dvorani OF tekmovalje za republiško prvenstvo v sabljanju. Na tekmovalju je nastopilo 40 tekmovalcev, in sicer članov Krima in ASK iz Ljubljane, Branika iz Maribora in Ključarje iz Ptuj...

VOVK IN FINZGAR REPUBLIŠKA PRVAKA

V republiškem prvenstvu je sodelovalo 30 tekmovalcev, in sicer 25 mladincev in 5 članov. V tej skupini je pri mladincih zaslužen osvajač, ki prvo mesto v obeh disciplinah, t. j. v Podnartu medtem ko je bil pri članih najboljši Miro Vovk iz Bleda.

TEHNIČNI REZULTATI

1. Janek Pold (Mostrana) 217,0 (40,5, 44); 2. Albin Rogelj (E.) 215,1 (40,5, 42,5); 3. Karel Kleščnik (Hrušica) (59, 41,5); 4. Jože Zidar (Javorniki) (42, 45,3); 2016 (59, 41); 6. Zoran Zalokar (E.) 201,5 (39,5, 42); 7. Rudi Finzgar (Prebrenj) 200,2 (40,5, 41,5); 8. Marjan Gasperič (Kropa) 197,8 (39,5, 41,3); 9. Odoj Slabe (Krim) 196,9 (39, 41); 10. Albin Adlešič (E.) 195,6 (38,5, 39,9); 11. Mate Krznarič (Mostrana).

PRVENSTVO SREDNJIH IN STROKOVNIH SOL SLOVENIJE

Kranj, 22. februarja. Na terenih Jošta je bil danes tekmovalje za republiško prvenstvo srednjih in strokovnih sol, ki se ga je udeležilo 234 dijakov in dijakin, iz 45 različnih šol po Sloveniji, med njimi 21 iz Ljubljane. Tekmovali so v skokih, tekih in v smuku. Zaradi lepega, toplega in sončnega vremena, se je snežna plast po progah tako znehčala, da je prenečaten tekmovalcu v teki in velesalomu prekrizala boljši pisma. Tekmovalne pogoje predvsem za velesalom, to je bilo zahtevnejše, kakor doslej, vendar je večina tekmovalcev pokazala znanje, s katerim bi se lahko udeležili tudi mladinskih prireditev v pomembnejšem merilu...

TEKME V CHAMONIXU

V Chamonixu se je te dni začelo smučarsko tekmovalje za veliko nagrado Chamonixa. Prvi dan je v smuku tekmoval zmagal Francouz Couttet, med ženskami pa Aublinova (Francija). V slalomu za moške je zmagal Avstrijec Molterer, za njim pa so se zvrstili Rey, Schneider (oba švicar), Couttet, Oreiller (oba Fr.) itd. Tekmovalje žensk je bila prva Francozinja Eray pred rojakinjo Schmitthova. Po prvih dveh dneh tekmovalja sta kombinacijo na prvem mestu št. Molterer, med ženskami pa Francozinja Molterer, drugi pa je bila Stokke, za kombinacijo se je plasiral na prvo mesto Gjelten, drugi pa je Olsen.

TITOVA ŠTAFETA PLANINCEV V KAMNIKU

Kamnik, 22. febr. Danes ob 16. uri je Kamnik slovesno sprejel planistsko Titovo šafeto, člani upravnega odbora PD Ljubljana matiča so ob 11 dopoldne privedli šafeto OF in raznih krajevskih ekip, kamor so jo sprejeli pripravi planist iz Istre in Kranju S Kravca so jo nato odnesli v Kamnik, kjer so jo ob 16. uri slovesno sprejeli na Glavnem trgu v navzočnosti velike množice ljudi. Ob predaji matiča sta sprejela pozdravne besede predsednik PD Ljubljana matiča in predsednik domačega planistskega društva, šafeto poslancu pa so podarili tudi zastopniki mestne občine OF in raznih krajevskih delovnih kolektivov. Šafeta bo delovala prenočila v Kamniku, jutri zarana pa jo bodo kamniški planinci odnesli dalje v Solčavo.

SPORT V KRAKEM

V včerajšnjih prijateljskih nogometnih tekmah je Vardar doma premagal BSK 3:0 (2:0), član sarajevske podvezde Zenica v Mostaru domačega Veleža 2:1 (0:1) Partizan iz Beograda pa Mačvo (Sabac) 4:0 (3:0). Na mednarodnem nogometnem turniru v Caracasu (Venezuela) je zmagal kolumbijski klub Millonarios, ki je osvojil 5 točk pred argentinskim enastorjco River Plate 3, Dunajskim Rapidom 2 točki.

SEKCIJE ŽELEZNIČARJA SO SAMOSTOJNE

Eden izmed najvažnejših organizacijskih ukrepov sindikatskega športnega društva Železničarja v Ljubljani, ki je bil sprejet na konferenci, s katero so se vse športne sekcije osamosvojile in postale samostojni klub, v strokovnem kakor tudi v finančno-ekonomskem oziru. Osrednje vodino in koordinacijsko telo je svet športnikov, ki so ga izvolili na včerajšnjem običnem zboru in v katerem so zastopani vsi klubovi vsi večji železniški kolektivi iz Ljubljane, sindikalne organizacije in zastopniki strelskih druženj.

PLENUM ODOBJARSKO ZVEZE SLOVENIJE

Spet hrvaško-slovenska liga

Ljubljana, 22. februarja. Danes je bil v prostorih Zveze športov in Plemena so se udeležili delegati iz Ljubljane, Maribora, Novoga mesta, Kropne in Radovljane. Na zvezi so bili tudi predstavniki Zveze športov in TVD Partizan. Iz poročil je bilo razvidno, da je OZS v preteklem letu opravila veliko dela, saj je organ zvrsta vrsto tekmovalni v prejšnji sezoni je bilo odigranih 204 tekme. Tehnična komisija pri OZS je vodila kvaliteto, consko in mestno ligo, mladinska prvenstva, dvoboje z drugimi republikami, poletni turnir za državno prvenstvo in še druge prireditve. Slovenska moštva so v minul sezoni dosegla lepe uspehe. Prvi vseh razredih so neposredno posegla v borbo za najvišje naslove. Slovenski prvaki za leto 1952 so: Brnik (moški), Zeleničar (Ljubljana) (ženske), Krim (mladinci), in mladinci, pokalnji moški in ženski prvaki Zeleničar Ljubljana. Pri ženskih ekipah je padla kvaliteta, ker se nimamo dovolj mlade kadra. Zastopnik Partizana je proučeval potrebo po skupni izdatki programa tekmovalni. Posledno problem so tudi vsake tekme na zvezi, ki pa jih bodo v letošnjem letu zmanjšali. Plenum se spretel nov način tekmovalja. Slovenske ekipe Brnik,

TEHNIČNI REZULTATI

Krim, Zeleničar in Partizan Novo mesto bodo nastopale v hrvaško-slovenski ligi skupaj s tremi hrvaškimi moštvi. V isti ligi bodo igrali tudi tri slovenske in dve hrvaški ženski ekipi. Republiška liga bo imela dve coni: ljubljansko in mariborsko. Mladinsko prvenstvo bo izvedeno v obliki turnirja. Posebna skrb bo posvečena razvoju odbojke na Primorskem in Dolenjskem, kjer bodo ustanovljeni podvezde. Da je za odbojko veliki interes tudi po delu nam zovornico priča dejstvo, da je bilo samo na okroglo prvenstvu v Novem mestu 16 ekip, od katerih ni nobena pravijavljena pri OZS. Danes je bil tudi plenum odbojkarških sodnikov, ki bodo posredovali posebno pozornost vzgoji sodniškega kadra na podeželju.

VRME

VRMENSKO POROČILO SLUŽBE Napoved za ponedeljek, dne 23. februarja 1953: Se lepo vreme z rahlo oblačnostjo v popoldanskih urah, ki bo zajela predvsem vzhodno Slovenijo. Zjutraj po kotlih megla. Temperatura brez bistvene spremembe.

PRVENSTVO SREDNJIH IN STROKOVNIH SOL SLOVENIJE

Kranj, 22. februarja. Na terenih Jošta je bil danes tekmovalje za republiško prvenstvo srednjih in strokovnih sol, ki se ga je udeležilo 234 dijakov in dijakin, iz 45 različnih šol po Sloveniji, med njimi 21 iz Ljubljane. Tekmovali so v skokih, tekih in v smuku. Zaradi lepega, toplega in sončnega vremena, se je snežna plast po progah tako znehčala, da je prenečaten tekmovalcu v teki in velesalomu prekrizala boljši pisma. Tekmovalne pogoje predvsem za velesalom, to je bilo zahtevnejše, kakor doslej, vendar je večina tekmovalcev pokazala znanje, s katerim bi se lahko udeležili tudi mladinskih prireditev v pomembnejšem merilu...

Hajduku ne gre dobro

Na gostovanju v Čilu je splitski Hajduk doživel drugi poraz. Na srečanju s prvakovim države Evertonom, Domačini so zmagali 3:1 (0:1). Čeprav so Hajdukovci zaigrali v tej igri najlepše na turejnihji, so vendar tekmo nezauščno izgubili. Jugoslovani so bili popolni pospodarji na igrišču. Ves prvi polčas in enakovredni nasprotniki do konca tekme, toda neučinkoviti napad Hajduka in zelo pristranski sodnik sta bila kriva, da je borbeno moštvo Evertona spravilo zmagaj. Hajduk je prvo polovico tekme odločil v svojo korist in ga gol, lahko pa bi bil dosegel lepe vodstvo, ker je zamudil precej ugodnih priložnosti za realizacijo. Poglavita zasluga da gostje niso šli v večjim izkupičkom golov na odmor, gre domačemu vratarju.

LOKOMOTIVA NA DUNAJU

Na dunajskem stadionu Dornbach je bila v soboto pred približno 6000 gledalci nogometna tekma med zagrebško Lokomotivo in Wiener Sportklubom. Tekma se je končala 2:2 (1:0). Zanimivo je pripomniti, da je Lokomotiva vodila že 2:0, nato pa je Dunajčanom po hitrih napadih uspelo v 10 minutah rezultat izenačiti. Za Lokomotivo sta bila uspešna Oždak in Belić.

KEGLJAČI ŽELEZNIČARJA V AVSTRIJI IN NEMČIJI

Ne svojih devetdesetih turnirjih je bil Ljovčnik, ki je podal 433 kegljev. Zadnji tekmi za turnir je Železničarji odigrali štiri tekme. Na Dunaju so se pomerili z ekipo SSW in izgubili v razmerju 2:287:2447. Pri domačinih je bil najboljši Hauffmann s 452 podmeti keglji, pri Železničarju pa Ljovčnik (405). Drugo tekmo je Železničarji igrali proti prvaku Avstrijske nogometne zveze v Nürnbergu in zmagali z rezultatom 2344:2234 v Manheimu pa z istoimensko reprezentanco izubili z rezultatom 2201:2338. Najuspešnejši kegljači Slovenije skijeje redno letno skupščini običajnim dnevnim redom v nedeljo, 1. marca tega leta ob 9 dopoldne v prostorih Zveze športov Slovenije (Likožarjeva ulica). Klubi in sekcije naj pošljejo po enega delegata s poblastvom, ki potuje na njihove stroške. — Odbor.

DR. JOSIP EDGAR LEOPOLD-LAVOV

KARTUZIJA PLETERJE IN PARTIZANI

Ni pa se mi zdelo dovolj varno, da bi Pirkovičeva mati in njena hčerka ostali v dotedanjem skrivališču. Zato sem se odločil, da ju prememim k onim v celico, da bi bili vsi skupaj. 31. oktobra sem obiskal svoje varovance in jim sporočil, da bosta prišli ponoči k njim še dve osebi. Nisem jim povedal, kdo sta. Gotovo so radovedno čakali, kdo bo prišel. Ze prej sem opozoril mater in hčerko, naj se pripravita, da bom opolnoči prišel po nju in ju odvedel na varnejše mesto. Okrog polnoči sem mater in hčer z vso njuno prtijago skozi knjižnico po križnem hodniku odvedel v celico Q. To je bil vsekakor docela nenavaden dogodek in kartuziji, v katero še nikdar ni stopila ženska noga v vsej zgodovini kartuzije. Na dano znamenje so od znotraj odprli vrata in nemalo so se začudili, posebno bi Pirkovič, ko je zagledal svojo mater in svojo sestro. To mu je bilo v veliko uтехo, ker ni vedel, kje sta in kako bosta prestali ofenzivo. Vsi so se veselo in prisrčno pozdravili. Sedaj je bila v celici družba sedem oseb. Mislim, da sta mati in hči spali na postelji, ostali pa na golih tleh. Vsi so bili mnenja, da bo bolje, če bom jaz obdržal ključ te celice, da bi mogel v primeru potrebe hitreje priti noter, po drugi strani pa da je za njih bolje, da ne zapuščajo celice, da jih ne bi kdo slučajno videl. Zato so izročili ključ meni. Odslej sem jim prinašal vodo do vrat, oni pa so jo nosili gor v sobo. V šali sem jim

14

dejal: »Zdaj ste pa popolna v moji oblasti!« Vsi so se samo nasmehnili. Iz tega je videti, kako neomajno zaupanje so imeli v Pleterje in njegovega priorja.

Podnevi sem večkrat obiskoval svoje goste v celici, razgovarjali smo se o marsičem ter se zlasti dogovarjali, kako bomo naredili, če bi Italijani res prišli pregledovat samostan. Jaz sem jih obveščal o vsem, kar sem slišal zunaj, kaj je novega in kakšen je položaj; oni pa so me obveščali o največjih radijskih poročilih. Razgovor je nanesel tudi na to, kaj bi bilo, če bi jih Italijani našli. Rekli so mi: »Živih nas ne bodo dobili v roke! Vi pa recite, da za nas sploh niste vedeli; da vam ni bilo znano, da so partizani skriti v samostanu ter da so prav gotovo sami prišli noter.« Odvrnil sem jim: »Če ni škoda vas, mladih, kaj bo potem škoda moje sive glave!« Zelo težavno pa je bilo vprašanje hrane. Zaloga, ki so jo prinesli s seboj, je trajala le kratak čas. Toplega jima nisem mogel dati ničesar, da ne bi drugi izvedeli za njihovo tajno bivanje v samostanu. Z veliko težavo sem jim preskrbel nekaj kruha, sira, sadja in vina tako, da je ostala stvar tajna. Dajal sem jim tudi od svojega. A kaj je bilo to za toliko ljudi! Prinašal sem jim tudi krompirja, ki je bil blizu njihove celice spravljen za zimnico. Pirkovičeva mati je imela pri sebi lonec masti in tako so si zvečer kuhali krompir, da so imeli vsaj nekaj toplga. Podnevi niso smeli kuhati, da se ne bi opazil dim iz dimnika celice, v kateri ni nihče prebival. Prej je prebival v tej celici mlad Nemec, ki pa je moral že sredi junija 1942 v vojsko. Zdaj se, da je rad šel, ker je inž. Levstik našel v neki knjigi listič z besedami: »Führer in domovina me kliče!« Bil je na Donu in pozneje je pisal, kako so 36 ur bežali pred Rusi, da je pri tem vse

14

dejal: »Zdaj ste pa popolna v moji oblasti!« Vsi so se samo nasmehnili. Iz tega je videti, kako neomajno zaupanje so imeli v Pleterje in njegovega priorja.

izgubil in komaj rešil živo glavo. Res je, da skriti partizani niso bili siti, pa tudi stradali ravno niso. Sicer so pa pravili, da so tega vajeni. Minevali so dnevi in čakali smo, kaj bo. Naši varovanci so pripovedovali, da dobro poznajo italijanske ofenzive. Pravili so: tedaj se razbežimo na vse strani, kakor kdo ve in zna. Ko pa ofenziva mine in Italijani gredo, se pa spet vračamo in zberemo in potem je spet tako kot je bilo prej. Italijani nam ne morejo do živca, ker se jim znamo izmakniti. Kaj bi silili v brezupno borbo. Vsekakor razborita taktika, sprejemati samo borbo, ki ti kaže. Napočil je 1. november, praznik Vseh svetnikov. Mislim sem, praznik je in danes bomo imeli mir. Toda nenadno — okrog 1. popoldne — evo ti Italijanovi! Bilo jih je bataljon tako imenovanih »rdečih kravate«. To so bile gorske čete (neke vrste alpinci). Nalečeval jim je neki kapitan. Komaj sem izvedel, da prihajajo Italijani, že sem stekel v celico, kjer so bili skriti partizani ter jim v naglici sporočil: »Italijani so tu! Skrijte se!« Naglo sem zaklenil celico ter stekel nazaj, da vidim, kaj bo. Nekaj partizanov se je bilo brez naše vednosti skrilo v senu. Če bi bil za to vedel, bi jim bil to najodločneje odsvetoval. Malo pred tem, preden so prišli Italijani, pa se je zgodilo nekaj nezasišlanega: na samostansko porto je prišel 18-letni partizan — imena nisem mogel izvedeti — doma od Sv. Križa. Bil je brez puške. Prosil je kruha. Ko ga je na vratih opazil Jože Zagorc iz Vratnega, se je besen vrgel nanj in ga vlekkel v samostan. Pri tem mu je pomagal Janek Vovk iz Cerovega loga, baje tudi brat Hugo, a ta je pozneje to odločno zanikal. Ta brat je leta 1944 izstopil iz kartuzijskega samostana ter je pred osvoboditvijo pobegnil v Italijo. Obvladali so mladega partizana, ga zavlekli v sobo blizu porte, ga v njo zaklenili in ga zastražili.

14

dejal: »Zdaj ste pa popolna v moji oblasti!« Vsi so se samo nasmehnili. Iz tega je videti, kako neomajno zaupanje so imeli v Pleterje in njegovega priorja.

izgubil in komaj rešil živo glavo. Res je, da skriti partizani niso bili siti, pa tudi stradali ravno niso. Sicer so pa pravili, da so tega vajeni. Minevali so dnevi in čakali smo, kaj bo. Naši varovanci so pripovedovali, da dobro poznajo italijanske ofenzive. Pravili so: tedaj se razbežimo na vse strani, kakor kdo ve in zna. Ko pa ofenziva mine in Italijani gredo, se pa spet vračamo in zberemo in potem je spet tako kot je bilo prej. Italijani nam ne morejo do živca, ker se jim znamo izmakniti. Kaj bi silili v brezupno borbo. Vsekakor razborita taktika, sprejemati samo borbo, ki ti kaže. Napočil je 1. november, praznik Vseh svetnikov. Mislim sem, praznik je in danes bomo imeli mir. Toda nenadno — okrog 1. popoldne — evo ti Italijanovi! Bilo jih je bataljon tako imenovanih »rdečih kravate«. To so bile gorske čete (neke vrste alpinci). Nalečeval jim je neki kapitan. Komaj sem izvedel, da prihajajo Italijani, že sem stekel v celico, kjer so bili skriti partizani ter jim v naglici sporočil: »Italijani so tu! Skrijte se!« Naglo sem zaklenil celico ter stekel nazaj, da vidim, kaj bo. Nekaj partizanov se je bilo brez naše vednosti skrilo v senu. Če bi bil za to vedel, bi jim bil to najodločneje odsvetoval. Malo pred tem, preden so prišli Italijani, pa se je zgodilo nekaj nezasišlanega: na samostansko porto je prišel 18-letni partizan — imena nisem mogel izvedeti — doma od Sv. Križa. Bil je brez puške. Prosil je kruha. Ko ga je na vratih opazil Jože Zagorc iz Vratnega, se je besen vrgel nanj in ga vlekkel v samostan. Pri tem mu je pomagal Janek Vovk iz Cerovega loga, baje tudi brat Hugo, a ta je pozneje to odločno zanikal. Ta brat je leta 1944 izstopil iz kartuzijskega samostana ter je pred osvoboditvijo pobegnil v Italijo. Obvladali so mladega partizana, ga zavlekli v sobo blizu porte, ga v njo zaklenili in ga zastražili.

14

dejal: »Zdaj ste pa popolna v moji oblasti!« Vsi so se samo nasmehnili. Iz tega je videti, kako neomajno zaupanje so imeli v Pleterje in njegovega priorja.

izgubil in komaj rešil živo glavo. Res je, da skriti partizani niso bili siti, pa tudi stradali ravno niso. Sicer so pa pravili, da so tega vajeni. Minevali so dnevi in čakali smo, kaj bo. Naši varovanci so pripovedovali, da dobro poznajo italijanske ofenzive. Pravili so: tedaj se razbežimo na vse strani, kakor kdo ve in zna. Ko pa ofenziva mine in Italijani gredo, se pa spet vračamo in zberemo in potem je spet tako kot je bilo prej. Italijani nam ne morejo do živca, ker se jim znamo izmakniti. Kaj bi silili v brezupno borbo. Vsekakor razborita taktika, sprejemati samo borbo, ki ti kaže. Napočil je 1. november, praznik Vseh svetnikov. Mislim sem, praznik je in danes bomo imeli mir. Toda nenadno — okrog 1. popoldne — evo ti Italijanovi! Bilo jih je bataljon tako imenovanih »rdečih kravate«. To so bile gorske čete (neke vrste alpinci). Nalečeval jim je neki kapitan. Komaj sem izvedel, da prihajajo Italijani, že sem stekel v celico, kjer so bili skriti partizani ter jim v naglici sporočil: »Italijani so tu! Skrijte se!« Naglo sem zaklenil celico ter stekel nazaj, da vidim, kaj bo. Nekaj partizanov se je bilo brez naše vednosti skrilo v senu. Če bi bil za to vedel, bi jim bil to najodločneje odsvetoval. Malo pred tem, preden so prišli Italijani, pa se je zgodilo nekaj nezasišlanega: na samostansko porto je prišel 18-letni partizan — imena nisem mogel izvedeti — doma od Sv. Križa. Bil je brez puške. Prosil je kruha. Ko ga je na vratih opazil Jože Zagorc iz Vratnega, se je besen vrgel nanj in ga vlekkel v samostan. Pri tem mu je pomagal Janek Vovk iz Cerovega loga, baje tudi brat Hugo, a ta je pozneje to odločno zanikal. Ta brat je leta 1944 izstopil iz kartuzijskega samostana ter je pred osvoboditvijo pobegnil v Italijo. Obvladali so mladega partizana, ga zavlekli v sobo blizu porte, ga v njo zaklenili in ga zastražili.

14

dejal: »Zdaj ste pa popolna v moji oblasti!« Vsi so se samo nasmehnili. Iz tega je videti, kako neomajno zaupanje so imeli v Pleterje in njegovega priorja.

izgubil in komaj rešil živo glavo. Res je, da skriti partizani niso bili siti, pa tudi stradali ravno niso. Sicer so pa pravili, da so tega vajeni. Minevali so dnevi in čakali smo, kaj bo. Naši varovanci so pripovedovali, da dobro poznajo italijanske ofenzive. Pravili so: tedaj se razbežimo na vse strani, kakor kdo ve in zna. Ko pa ofenziva mine in Italijani gredo, se pa spet vračamo in zberemo in potem je spet tako kot je bilo prej. Italijani nam ne morejo do živca, ker se jim znamo izmakniti. Kaj bi silili v brezupno borbo. Vsekakor razborita taktika, sprejemati samo borbo, ki ti kaže. Napočil je 1. november, praznik Vseh svetnikov. Mislim sem, praznik je in danes bomo imeli mir. Toda nenadno — okrog 1. popoldne — evo ti Italijanovi! Bilo jih je bataljon tako imenovanih »rdečih kravate«. To so bile gorske čete (neke vrste alpinci). Nalečeval jim je neki kapitan. Komaj sem izvedel, da prihajajo Italijani, že sem stekel v celico, kjer so bili skriti partizani ter jim v naglici sporočil: »Italijani so tu! Skrijte se!« Naglo sem zaklenil celico ter stekel nazaj, da vidim, kaj bo. Nekaj partizanov se je bilo brez naše vednosti skrilo v senu. Če bi bil za to vedel, bi jim bil to najodločneje odsvetoval. Malo pred tem, preden so prišli Italijani, pa se je zgodilo nekaj nezasišlanega: na samostansko porto je prišel 18-letni partizan — imena nisem mogel izvedeti — doma od Sv. Križa. Bil je brez puške. Prosil je kruha. Ko ga je na vratih opazil Jože Zagorc iz Vratnega, se je besen vrgel nanj in ga vlekkel v samostan. Pri tem mu je pomagal Janek Vovk iz Cerovega loga, baje tudi brat Hugo, a ta je pozneje to odločno zanikal. Ta brat je leta 1944 izstopil iz kartuzijskega samostana ter je pred osvoboditvijo pobegnil v Italijo. Obvladali so mladega partizana, ga zavlekli v sobo blizu porte, ga v njo zaklenili in ga zastražili.